

We weten nu wat Léonard niet bedoelde. Er waren ook dingen die hij niet deed

 De Morgen - 30 Okt. 2010
Pagina 23

Pastors Paul en Gilbert, pedofiele herders in Namen: nog steeds in functie

We weten nu wat Léonard niet bedoelde. Er waren ook dingen die hij niet deed

Aartsbisschop Léonard had het niet zo bedoeld. Het was geen oproep tot juridische immuniteit voor pedofiele geestelijken. En voorgaan in de mis, dat mogen ze ze-kér niet meer. Als bisschop van Namen kreeg Léonard kort na elkaar twee keer te maken met zondigende verspreiders van het Woord Gods. 'Ze zijn vandaag nog steeds in functie.' door Douglas De Coninck

'Men moet tegenover iedereen menselijk zijn. In de eerste plaats tegenover de slachtoffers, door naar hen te luisteren. Maar ook de daders zijn mensen. Zij moeten natuurlijk op de hoogte gebracht worden van wat er gebeurd is, maar als ze niet meer in functie zijn en geen verantwoordelijkheid meer dragen, dan weet ik niet of het een menselijke oplossing is om een soort van wraak op hen uit te oefenen.'

Zo klonk het op de RTBF. Een dag later kreeg woordvoerder Jürgen Mettepenningen niet vaak genoeg herhaald dat er een absolute nultolerantie geldt voor seksueel misbruik binnen de kerk en dat de aartsbisschop alleen maar doelde op hele oude oudjes in tehuizen voor gepensioneerde geestelijken die sowieso geen vlieg meer kwaad kunnen doen. Voor het overige wil de aartsbisschop vooral dat de justitie haar werk doet. "Hij heeft zich alleen willen afzetten tegen de huidige heksenjacht", aldus Mettepenningen. "Daarbij heeft hij wat menselijkheid bepleit."

Twee verhalen uit een echt niet zo ver verleden lijken te contrasteren met wat de aartsbisschop in de verbeterde versie van zijn verklaring zegt te willen.

Pastoor Paul

Christophe H. (25) heeft zijn goede en zijn mindere dagen. "Het is nu zes jaar geleden dat hij de stap zette", zegt zijn vader. "Hij was negentien, toen. Hij had maandenlang met zijn geweten lopen worstelen. Wij zijn een gelovig gezin. Van sommigen binnen onze familie wisten we niet goed hoe ze zouden reageren."

Het relaas wordt op 18 mei 2004 opgetekend in een officieel proces-verbaal van de politie van Namen: "Het enige wat ik nooit heb gedaan, is hem afzuigen. Dat vond ik degoutant. Hij duwde mijn hoofd naar onderen, maar ik verzette me." Pagina's aan een stuk. De eerste anale verkrachting dateert van begin 2001, zegt Christophe. Hij was vijftien. De dader, zegt Christophe, is eerwaarde Paul H., de pastoor van Gembloux. H. was ten tijde van de feiten een prille vijftiger. Hij viert dit jaar zijn zestigste verjaardag.

Er is heel wat tijd overheen gegaan voor Christophe de stap naar de politie durfde te zetten. In eerste instantie hoopte hij hulp te vinden bij André-Joseph Léonard, toen bisschop van Namen en vanuit het perspectief van de jongen de grote baas.

Léonard ontving de net achttien geworden Christophe op 25 mei 2003 in het bisschoppelijk paleis. Hij haalde er zijn 'vicaris juridische zaken' Jean-Marie Huet bij. Hij is binnen het bisdom bevoegd voor het opvolgen van vanuit Rome gevoerde canonieke procedures tegen geestelijken.

Uit wat achteraf boven water komt aan geschreven stukken valt op te maken dat de bisschop geen enkele reden heeft om te twijfelen aan het relaas van Christophe. Hij heeft pastoor Paul bij zich geroepen, hij heeft de beide versies aangehoord. In een e-mail aan de moeder van Christophe heeft hij het op 21 oktober 2003 over een "jammerlijke zaak" en spreekt hij de hoop uit dat "Christophe zijn levensvreugde kan worden teruggegeven".

Dat waren aardige woorden, komende van de bisschop, erkent vader H. "Wat wij wilden vernemen, was welke maatregelen er waren getroffen. Antwoord: 'De zaak is in handen genomen door Rome.' Oké, zeiden wij, maar kan de pastoor in afwachting van verder nieuws gewoon de mis blijven opvoeren? Kan hij gewoon blijven omgaan met kinderen?"

In een andere e-mail, 14 november 2004, komt Léonard terug op zijn gesprek met Christophe. Het sleepte allemaal wat lang aan, daar in Rome, zo moet hij erkennen. Maar het was de keuze van Christophe, zegt hij, om deze weg te bewandelen. Léonard komt terug op zijn gesprek met Christophe: "Ik herinner me zeer goed dat ik uw zoon heb gezegd dat hij een burgerlijke klacht kon indienen. Maar

Christophe, helemaal overstuur, had daar niet veel zin in, wat ik kon begrijpen. Hij wou niet dat al die verhalen openbaar zouden worden."

Het parket in Namen komt in 2004 in actie. Bij een huiszoeking wordt op de computer van pastoor H. kinderporno gevonden. Er duiken oudere aanklachten op, die teruggaan tot de jaren tachtig en negentig, toen H. 's zomers als aalmoezenier vaak de katholieke jeugdbeweging in Gembloux begeleidde. Het parket kan vier andere slachtoffers opsporen. Op 3 juni 2009 vraagt en verkrijgt het parket zijn doorverwijzing naar de correctionele rechtbank voor verkrachting en aanranding van de eerbaarheid. Pastoor H. is in staat van beschuldiging gesteld.

PASTOOR GILBERT

Het recentste stuk dat Joël Devillet (37) aan zijn dossier kon toevoegen, was een gerechtelijke expertise waarin woordelijk te lezen staat: "2. Betreffende zijn stem. Uit diverse onderzoeken is gebleken dat de fonetische problemen een psychogene oorzaak hebben die teruggaat tot de adolescentie." Het document, dat Devillet voor 50 procent arbeidsongeschikt verklaart en zijn piepstem toeschrijft aan seksueel misbruik, is een zoveelste veldslag in zijn oorlog met André-Joseph Léonard.

Devillet groeide op in het dorp Aubange in de provincie Luxemburg. Hij werd vanaf zijn veertiende meermaals verkracht door pastoor Gilbert H. Devillet was misdienaar en koorknaap. Hij droomde ervan zelf priester te worden en keek uit naar de toelatingsproef aan het grootseminarie in Namen. In 1990, hij was toen zeventien, ging Devillet voor het eerst op zoek naar hulp. Ook hij kwam terecht op de grote antieken stoel in het bisschoppelijk paleis in Namen, met tegenover zich de toenmalige Naamse hulpbisschop Jean-Baptiste Musty. "Die beloofde maatregelen te treffen, maar er gebeurde helemaal niks", zegt Devillet.

Toen Léonard in 1991 werd benoemd tot bisschop van Namen, mocht Devillet ook bij hem op gesprek gaan. In de jaren die volgden, ontstond een dossier met een resem stukken die op pakweg een assisenproces in Tongeren zonder al te veel discussie zouden worden omschreven als hard bewijs.

Er is een verslag van de verschijning van pastoor Gilbert voor een soort kerkelijk tribunaal, op 14 november 1996 in het bisschoppelijk paleis in Namen: "Vraag aan eerwaarde H.: is het waar? Antwoord van eerwaarde H.: ja, behalve voor de zin 'ik beleefde hier geen plezier aan'. Eigenlijk wou ik stoppen, maar Joël vroeg me om voort te doen."

Er is een bankafschrift van 19 januari 1999. Het toont dat pastoor Gilbert 5.000 Belgische frank heeft gestort op de rekening van de vzw Bisdom van Namen, met in de rubriek mededeling de vermelding van de naam van de therapeut die Devillet in behandeling heeft genomen.

En er zijn enkele handgeschreven briefjes van monseigneur Léonard hemzelve, gericht aan Devillet. 11 oktober 1998: "Mijn zoon Joël (...). Ik verheug me op wat je me zei over een regelmatige psychologische begeleiding. Hou me op de hoogte van het resultaat." 1 augustus 1999, een antwoord van de bisschop op de vraag hoe het kan dat pastoor Gilbert gewoon in functie blijft: "Ons doel is natuurlijk niet om onze broeder te verpletteren maar om hem te redden en anderen te redden. Een goede begeleiding kan eventueel volstaan." 22 november 2000: "Beste Joël, verlang je dat eerwaarde Gilbert H. iets voor je doet? Zou dat opportuun zijn? Hoe dan ook, als dat zo is, preciezer je gedachte. Ik zeg je van harte. André-Mutien Léonard, bisschop van Namen."

De briefjes dateren uit de tijd dat Devillet een vrome priester-in-opleiding is aan het seminarie in Namen. "Er werd mij wel duidelijk gemaakt dat een klacht bij het gerecht direct het einde zou betekenen van mijn droom om priester te worden. Na drie jaar werd ik dan toch weggestuurd op het seminarie. Ze vonden me dan toch niet geschikt om priester te worden. De verjaringstermijn voor seksueel misbruik was in die tijd nog vijf jaar."

De dertiger met de piepstem rekent het allemaal nog eens na. Een eventuele klacht had zin als de zaak voor 7 juni 2001 voor een rechtbank kon worden behandeld. Na die datum trad de strafrechtelijke verjaring in. "Bon, ze hebben me gewoon lang genoeg tot het seminarie toegelaten om tijd te kopen. Daarna was het: weg jij."

In april 2001 stapt Devillet alsnog naar het parket, dat hem twee maanden later moet melden dat de strafrechtelijke verjaring lijkt te zijn ingetreden.

Joël Devillet schreef een boek, Ik was 14 en werd misbruikt door een priester. Hij werd inmiddels drie keer verhoord door de speurders van onderzoeksrechter Wim De Troy. Zijn relaas vormt een onderdeel van het dossier Operatie Kelk. Hij is wellicht het mondigste slachtoffer dat in het hele land te vinden is. "Kijk naar mij, en luister naar mijn stemgeluid", zegt hij. "Achter mij staan duizenden anderen."

HOE ZOU HET INMIDDELS ZIJN MET?

Pastoor Paul noch pastoor Gilbert zijn bedlegerige oudjes. Ze zijn bijna leeftijdgenoten. Tegen beide geestelijken is een straf- en/of burgerrechtelijk onderzoek gevoerd, en in beide gevallen bevestigde dat wat de interne paperasserij van het bisdom Namen daarvoor al aantoonde: ze hebben minderjarigen misbruikt.

Bijna gelijktijdig met de verklaring van Christophe H. werd pastoor Paul vanuit Gembloux overgeplaatst naar de kleinere parochies Bossière, Beuzet, Mazy en Isnes. Hij gaat daar occasioneel nog voor in de eucharistieviering. Hij werd in 1998 door de Belgische bisschoppenconferentie aangewezen als een van de tien leden van een 'interdiocesane werkgroep sekten'. Hij doceerde tot voor kort ook filosofie aan het grootseminarie in Namen.

Tot enkele maanden geleden prijkte zijn naam en zijn adres ook nog op de website van het bisdom van Namen als 'prêtre résidant dans le doyenné'.

"Er is ons meermaals gezegd dat hij geen priester meer was", zegt vader H. "Dat hij geen missen meer mocht opvoeren wat hij dus wél nog doet en daarmee al heel hard was gestraft. Mijn echtgenote heeft geprotesteerd en ze hebben de website aangepast. Wij wachten nu op een procesdatum. Pastoor Paul blijft gewoon door het leven gaan als priester. Als men hem erop aanspreekt, ontkent hij simpelweg dat hij in verdenking is gesteld."

Pastoor Gilbert kreeg wel zijn C4. Ook bij hem gebeurde dat gelijktijdig met het moment waarop zijn slachtoffer naar het gerecht stapte. "Hij was nu niet langer pastoor, en men vroeg me of ik tevreden was", zegt Joël Devillet. "Pas later kwam ik erachter dat hij minder dan 24 uur na zijn ontslag als priester een andere baan had gekregen."

Ex-pastoor Gilbert is nu maatschappelijk werker bij de vzw Autravert in het dorpje Hatrival, ergens in de Luxemburgse bossen. Op de boerderij worden mentaal gehandicapten en geïnterneerden sociaal gereïntegreerd. Ex-pastoor Gilbert leert deze mensen om te gaan met schapen, kippen en konijnen, maar laat er zich aanspreken als mon père. Zijn grote voorbeeld is Guy Gilbert, de Franse rock-'n-rollpriester die prins Laurent in de echt verbond.

"Het komt erop neer dat hij geen priester is", zucht Devillet. "Maar dat in de feiten toch weer wel is. Kwaad? Ik kan best wel relativeren. Ik heb onderzoeksrechter De Troy een lijst bezorgd van twintig geestelijken van wie, net als van mijn verkrachter, de schuld is vastgesteld en bewezen wordt geacht. Ze zijn alle twintig op de één of andere manier nog in functie als geestelijke. Er zijn acht pedofiele priesters actief in het bisdom Doornik, twee in Luik en tien in Namen, het bisdom van monseigneur Léonard. (lacht) Die mensen gaan gewoon door, de hele geschiedenis druipt van hen af als water van een eend. Léonard is op de hoogte, hij doet niets."

"Voor Vlaanderen heb ik geen cijfers."

Toenmalig bisschop Léonard, als antwoord op de vraag waarom de dader nog in functie is:

Ons doel is natuurlijk niet om onze broeder te verpletteren maar om hem te redden en anderen te redden. Een begeleiding kan eventueel volstaan

Ddc

Copyright © 2012 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden